

Imię i nazwisko:..... Numer indeksu:.....

Egzamin z Rachunku Prawdopodobieństwa I*, grupa I, 26 czerwca 2023

Część zadaniowa (40pkt)

Spośród poniższych zadań należy **wybrać pięć** i napisać ich pełne rozwiązania na osobnych kartkach podpisanych imieniem, nazwiskiem, numerem indeksu, numerem grupy (grupa I) i zadania. Każde zadanie będzie oceniane w skali 0–8 pkt. Można (i warto) wykorzystywać fakty udowodnione na wykładzie i ćwiczeniach. Odpowiedzi proszę podawać w jak najprostszej postaci, nie zawierającej nieskończonej liczby operacji arytmetycznych.

1. Rzucano kostką do momentu wypadnięcia pierwszej szóstki oraz monetą do wypadnięcia pierwszego orła. Kostka i moneta są symetryczne, rzuty są wykonywane w sposób niezależny. Oblicz prawdopodobieństwo tego, że
  - i) na kostce wyrzucono przynajmniej jedną piątkę,
  - ii) wykonano więcej rzutów kostką niż monetą,
  - iii) monetą rzucono więcej niż dwa razy, jeśli wiemy, że rzutów kostką było więcej niż rzutów monetą.
2. Liczba klientów dokonujących w poniedziałek zakupów w pewnym sklepie internetowym ma rozkład Poissona ze średnią 20. Kwota zakupów pojedynczego klienta jest zmienną losową o średniej 80 i odchyleniu standardowym 100. Zakładamy, że zakupy są wykonywane niezależnie, a kwota każdego z nich nie zależy od liczby kupujących. Oblicz wartość oczekiwaną i wariancję łącznej kwoty poniedziałkowych zakupów w rozważanym sklepie.
3. Niezależne zmienne losowe X_1, X_2, X_3 mają rozkład jednostajny na odcinku $[0, 2]$. Czy zmienne $Y_1 = \max(X_1, X_2)$, $Y_2 = \max(X_1, X_2) + X_3$ mają gęstości? Jeśli tak, to ile one wynoszą?
4. Zmienne X i Y są niezależne i mają rozkład wykładniczy o średniej 6. Wykaż, że zmienne $W = X + Y$ i $Z = X/(X + Y)$ są niezależne. Jaki rozkład mają te zmienne?
5. Zmienne $X_1, X_2, X_3, \dots$ są niezależne i mają rozkład gaussowski o średniej 0 i wariancji 1. Zbadaj zbieżność ciągu $M_n = X_1 X_2 \cdots X_n$ prawie na pewno, według prawdopodobieństwa, w L^1 i w L^2 .
6. Wektor losowy (X, Y) ma rozkład jednostajny na kwadracie $|x| + |y| \leq 7$. Oblicz $\mathbb{P}(Y \leq t|X)$ dla $t \in \mathbb{R}$ oraz $\mathbb{E}(X^k|Y)$ dla $k = 1, 2, \dots$

Część testowa (20pkt)

1. (2pkt) Podaj definicję warunkowej wartości oczekiwanej zmiennej losowej X względem sigma-ciała $\mathcal{G}$.

2. (3pkt) Niezależne zmienne losowe X, Y mają rozkład Poissona z parametrem 4. Oblicz
- $\mathbb{P}(X + Y = 7) =$
  - $\mathbb{P}(XY > 0) =$
  - $\text{Var}(3X - Y) =$
3. (2pkt) Niech π będzie losową permutacją zbioru $\{1, \dots, 20\}$. Wówczas
- $\mathbb{P}(\pi \text{ nie ma elementu stałego}) =$
  - $\mathbb{P}(\pi(1) < \pi(2) | \pi(2) < \pi(3)) =$
4. (3pkt) Zmienne losowe X, Y, Z są niezależne i mają rozkład normalny o średniej -1 i wariancji 2. Wówczas
- zmienna $X + Y - 2Z$ ma gęstość $g(x) =$
  - $\mathbb{E}(X + Y - 2Z)^3 =$
  - $\mathbb{E}(X + Y - 2Z)^4 =$
5. (3pkt) Nieujemna zmienna losowa X ma dystrybuantę F . Wówczas
- $\mathbb{P}(X = 1) =$
  - $\mathbb{P}(X > 5 | X > 2) =$
  - $\mathbb{E}X =$
6. (3pkt) Zmienne X_1, X_2, X_3 są niezależne i mają rozkład jednostajny na $[1, 5]$. Oblicz
- $\mathbb{E}(X_1 X_2 + X_2 X_3 | X_1) =$
  - $\mathbb{E}(X_1 | X_1 + X_2 + X_3) =$
  - $\mathbb{P}(X_1 > X_2 | X_3) =$
7. (2pkt) Z urny zawierającej 2 kule białe i 3 czarne losujemy ze zwracaniem po jednej kuli. Niech S_n oznacza liczbę wylosowanych kul białych. Dla liczby rzeczywistej t oblicz granicę
- $$\lim_{n \rightarrow \infty} \mathbb{P}(S_n \geq \frac{2}{5}n + t\sqrt{n}) =$$
8. (2pkt) Sformułuj twierdzenie Kołmogorowa o trzech szeregach.

Imię i nazwisko:..... Numer indeksu:.....

Egzamin z Rachunku Prawdopodobieństwa I*, grupa II, 26 czerwca 2023

Część zadaniowa (40pkt)

Spośród poniższych zadań należy **wybrać pięć** i napisać ich pełne rozwiązania na osobnych kartkach podpisanych imieniem, nazwiskiem, numerem indeksu, numerem grupy (grupa II) i zadania. Każde zadanie będzie oceniane w skali 0–8 pkt. Można (i warto) wykorzystywać fakty udowodnione na wykładzie i ćwiczeniach. Odpowiedzi proszę podawać w jak najprostszej postaci, nie zawierającej nieskończonej liczby operacji arytmetycznych.

1. Rzucano kostką do momentu wypadnięcia pierwszej szóstki oraz monetą do wypadnięcia pierwszego orła. Kostka i moneta są symetryczne, rzuty są wykonywane w sposób niezależny. Oblicz prawdopodobieństwo tego, że
  - i) wykonano więcej rzutów monetą niż kostką,
  - ii) kostką rzucono więcej niż dwa razy, jeśli wiemy, że rzutów monetą było więcej niż rzutów kostką,
  - iii) na kostce wyrzucono przynajmniej raz nieparzystą liczbę oczek.
2. Liczba klientów dokonujących w poniedziałek zakupów w pewnym sklepie internetowym ma rozkład Poissona ze średnią 15. Kwota zakupów pojedynczego klienta jest zmienną losową o średniej 100 i odchyleniu standardowym 200. Zakładamy, że zakupy są wykonywane niezależnie, a kwota każdego z nich nie zależy od liczby kupujących. Oblicz wartość oczekiwaną i wariancję łącznej kwoty poniedziałkowych zakupów w rozważanym sklepie.
3. Niezależne zmienne losowe X_1, X_2, X_3 mają rozkład jednostajny na odcinku $[0, 5]$. Czy zmienne $Y_1 = \max(X_1, X_2)$, $Y_2 = \max(X_1, X_2) + X_3$ mają gęstości? Jeśli tak, to ile one wynoszą?
4. Zmienne X i Y są niezależne i mają rozkład wykładniczy o średniej 5. Wykaż, że zmienne $W = X + Y$ i $Z = X/(X + Y)$ są niezależne. Jaki rozkład mają te zmienne?
5. Zmienne $X_1, X_2, X_3, \dots$ są niezależne i mają rozkład gaussowski o średniej 0 i wariancji 1. Zbadaj zbieżność ciągu $M_n = X_1 X_2 \cdots X_n$ według prawdopodobieństwa, prawie na pewno, w L^1 i w L^2 .
6. Wektor losowy (X, Y) ma rozkład jednostajny na kwadracie $|x| + |y| \leq 10$. Oblicz $\mathbb{E}(X^k|Y)$ dla $k = 1, 2, \dots$ oraz $\mathbb{P}(X \leq t|Y)$ dla $t \in \mathbb{R}$.

Część testowa (20pkt)

1. (2pkt) Sformułuj twierdzenie Kołmogorowa o trzech szeregach.

2. (3pkt) Zmienne losowe X, Y, Z są niezależne i mają rozkład normalny o średniej 1 i wariancji 3. Wówczas
- zmienna $X + 2Y - 3Z$ ma gęstość $g(x) =$
  - $\mathbb{E}(X + 2Y - 3Z)^3 =$
  - $\mathbb{E}(X + 2Y - 3Z)^4 =$

3. (2pkt) Z urny zawierającej 3 kule białe i 5 czarnych losujemy ze zwracaniem po jednej kuli. Niech S_n oznacza liczbę wylosowanych kul czarnych. Dla liczby rzeczywistej t oblicz granicę

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \mathbb{P}(S_n \geq \frac{5}{8}n + t\sqrt{n}) =$$

4. (3pkt) Nieujemna zmienna losowa X ma dystrybuantę F . Wówczas
- $\mathbb{E}X =$
  - $\mathbb{P}(X = 2) =$
  - $\mathbb{P}(X > 4 | X > 3) =$
5. (3pkt) Niezależne zmienne losowe X, Y mają rozkład Poissona z parametrem 3. Oblicz
- $\text{Var}(X - 5Y) =$
  - $\mathbb{P}(X + Y = 6) =$
  - $\mathbb{P}(XY > 0) =$
6. (2pkt) Niech π będzie losową permutacją zbioru $\{1, \dots, 15\}$. Wówczas
- $\mathbb{P}(\pi(1) < \pi(3)) | \pi(2) < \pi(3) =$
  - $\mathbb{P}(\pi \text{ nie ma elementu stałego}) =$

7. (3pkt) Zmienne X_1, X_2, X_3 są niezależne i mają rozkład jednostajny na $[1, 5]$. Oblicz
- $\mathbb{E}(X_1 X_2 - X_2 X_3 | X_3) =$
  - $\mathbb{E}(X_1 | X_1 + X_2 + X_3) =$
  - $\mathbb{P}(X_1 < X_2 | X_3) =$
8. (2pkt) Podaj definicję warunkowej wartości oczekiwanej zmiennej losowej X względem sigma-ciała $\mathcal{G}$.